

Sayı : 20196
Tarih : 02.10.2026

50242

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Manisa'nın Turgutlu ilçesindeki Çaldağ'da yürütülmek istenen nikel madenciliği projesi yaklaşık 20 yıldır hukuki ve çevresel tartışmaların konusu olmuştur. Projenin ÇED sürecine ilişkin yargılamalar devam ederken, maden işletme ruhsatının 22 Aralık 2036 tarihine kadar uzatıldığı kamuoyuna yansımıştır.

Çaldağ Nikel Madeni'ne ilişkin 2006 tarihli ÇED olumlu kararına karşı açılan davalar uzun yıllar devam etmiş, süreç Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşınmıştır. AİHM tarafından başvuruçuların adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin karar verilmesinin ardından dosya yeniden yargılama sürecine girmiştir. Haziran 2026'da maden sahasında yeniden bilirkişi keşfi gerçekleştirilmiştir.

Bir yandan projenin çevresel etkilerine ilişkin yargılama sürerken diğer yandan işletme ruhsatının 10 yıl daha uzatılması, ÇED sürecinin ve devam eden yargılamanın ruhsatlandırma sürecinde nasıl dikkate alındığı konusunda ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Çaldağ sahasında açık ocak madenciliği, cevherin işlenmesi, kimyasal liç süreçleri, sülfürik asit kullanımı, oluşacak atıklar, orman alanları, tarım arazileri ve Gediz Havzası üzerindeki olası etkiler uzun süredir tartışılmaktadır. Bu nedenle ruhsatın uzatılması yalnızca idari bir işlem değil, bölgenin su kaynakları, tarımsal üretimi, orman ekosistemi ve halk sağlığı açısından doğrudan sonuçlar yaratabilecek bir karar niteliğindedir.

Bu çerçevede;

1. Çaldağ Nikel Madeni'nin işletme ruhsatının 22 Aralık 2036 tarihine kadar uzatılmasının gerekçesi nedir? Ruhsat uzatımı sırasında Bakanlığınızın görüşü alınmış mıdır?
2. Projenin ÇED sürecine ilişkin yeniden yargılama devam ederken işletme ruhsatının uzatılmasının hukuki ve idari dayanağı nedir?
3. Ruhsat uzatımı değerlendirilirken Çaldağ Nikel Madeni'ne ilişkin devam eden yargılamalar ve AİHM'nin adil yargılanma hakkı ihlali kararı Bakanlığınız tarafından dikkate alınmış mıdır?
4. Çaldağ Nikel Madeni için halen geçerli bir ÇED kararı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu karar hangi tarihli ve hangi kapasiteye ilişkindir?

5. 2006 tarihli ÇED olumlu kararının ardından projede kapasite, üretim yöntemi, kimyasal kullanım, atık miktarı veya faaliyet alanı bakımından herhangi bir değişiklik yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu değişiklikler için yeni bir ÇED süreci yürütülmüş müdür?
6. Çaldağ Nikel Madeni'nin Gediz Havzası, yeraltı ve yüzeysel su kaynakları, tarım alanları ve orman ekosistemi üzerindeki güncel etkilerini belirlemek amacıyla Bakanlığınız tarafından son beş yıl içerisinde yapılmış denetim, ölçüm veya bilimsel çalışma bulunmakta mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
7. Maden faaliyetleri kapsamında kullanılması planlanan kimyasalların, özellikle sülfürik asidin, taşınması, depolanması ve kullanımı bakımından Bakanlığınız tarafından yapılmış güncel bir çevresel risk değerlendirmesi var mıdır?
8. Maden sahasında bugüne kadar gerçekleştirilen faaliyetler nedeniyle kaç hektar orman alanı, tarım alanı ve doğal alanın etkilendiği tespit edilmiştir?
9. Çaldağ'dan çıkarılan cevherin başka bir tesise taşınarak işlenmesi söz konusu mudur? Söz konusu ise bu faaliyetler hangi izin ve ÇED kararları kapsamında yürütülmektedir?
10. Çaldağ Nikel Madeni'nin ruhsatının 2036 yılına kadar uzatılması işlemine ilişkin Bakanlığınız bünyesinde herhangi bir çevresel etki, kümülatif etki veya halk sağlığı değerlendirmesi yapılmış mıdır?
11. Devam eden yargılama sonucunda ÇED kararının iptal edilmesi veya projenin çevresel açıdan uygun bulunmaması halinde, 2036 yılına kadar uzatılmış olan işletme ruhsatının durumu ne olacaktır?